

Håbo Kommun
Miljö- & teknikförvaltningen
746 80 BÅLSTA

Synpunkter på Håbo Kommuns avfallsplan

Håbo Naturskyddsförening har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter inför arbetet med ny avfallsplan gällande perioden 2015 – 2020 och önskar framföra följande synpunkter:

Enligt EUs avfallsdirektiv (2008/98/EG) skall alla medlemsländer ha ett avfallsförebyggande program. Programmet ska innehålla mål, åtgärder och indikatorer som mäter hur bra det går att minska mängden avfall och farliga ämnen. Det skall också innehålla en utvärdering av redan genomförda åtgärder. Naturvårdsverket har i enlighet med dessa direktiv tagit fram ett dokument benämnt ”Tillsammans vinner vi på ett giftfritt och resurseffektivt samhälle - Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017”. Syftet med programmet är att det skall vägleda och inspirera svenska aktörer så att de av riksdagen 1999 beslutade miljö kvalitetsmålen nås och det blir mindre avfall och produkter utformas utan innehåll av farliga ämnen oavsett hur mycket ekonomin växer. I programmet finns det 8 inriktningsmål och 167 åtgärder. Naturvårdsverket följer upp programmet och kommer ta fram ett nytt program senast år 2018. Inriktningsmålen i programmet ska bidra till att de svenska miljömålen uppfylls och kompletterar etappmålen. Det finns fyra fokusområden i programmet. De är mat, textil, elektronik samt byggande och rivning.

Programmet utgår ifrån visionen:

År 2050 lever vi ett gott liv med högt välbefinnande inom planetens ekologiska gränser. Vi har skapat ett kretsloppssamhälle utan avfall. Varor och material designas så att de är resurseffektiva, kan återanvändas länge, går att reparera och är fria från farliga ämnen. Sverige är världsledande på miljöinnovation. Våra företag har utvecklat nya affärsmodeller och levererar produkter och tjänster som är resurseffektiva och fria från farliga ämnen. Konsumenter, företag och myndigheter har tillgång till ett stort utbud av hållbara varor och tjänster som inte orsakar några miljö- och hälsoproblem i Sverige eller andra länder.

Mål 1: Att förebygga att avfall skapas

Definitionen av avfallsförebyggande i EU:s avfallsdirektiv 2008/98/EG

Förebyggande: åtgärder som vidtas innan ett ämne, ett material eller en produkt blivit avfall och innebär en minskning av

- mängden avfall, inbegripet genom återanvändning av produkter eller förlängning av produkters livslängd,
- den negativa påverkan av miljön och människors hälsa genom det genererade avfallet, eller
- innehållet av skadliga ämnen i material och produkter,

Detta säger ”Tillsammans vinner vi på ett giftfritt och resurseffektivt samhälle - Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017”:

Avfallsförebyggande handlar om att tänka giftfritt och resurseffektivt redan från början, innan något blivit avfall. Åtgärderna görs på ett så tidigt stadium att avfall inte ens uppstår. Därför räknas exempelvis inte återvinning som att förebygga avfall.

Målet med att förebygga avfall är att minska mängden avfall och farliga ämnen i material och produkter och att vår hälsa och miljön ska påverkas mindre av det avfall som ändå uppstår.

När en metallförpackning återvinns så kan visserligen den återvunna metallen ersätta ny metall och då minskar mängden ny metall som behöver tillverkas. Det gör att avfallsmängden minskar. Men

eftersom tanken hos den som en gång slängde burken var att göra sig av med den så räknas den som avfall. Därför klassas inte återvinning som förebyggande. Förebyggande handlar om åtgärder vi gör på ett så tidigt stadium att avfall inte ens uppstår.

Några exempel på avfallsförebyggande åtgärder är när ett företag designar en materialsnål diskmaskin eller när en fastighetsägare bygger ett nytt hus på ett resurseffektivt sätt. Det kan också handla om att återanvända kläder, eller att göra en läcker middag av det som blev över från festen med vännerna igår, istället för att slänga maten i soporna.

Så här vill vi att mål 1 konkretiseras i Håbo kommun:

Idealet vore om kretsloppsanläggningar såsom Kretsloppsparken Alelyckan i Göteborg skapas i Håbo eller i närheten, t.ex. i samarbete med någon/några grannkommuner.

Kretsloppsparken Alelyckan är en ny typ av återvinningscentral där man även reparerar och förädlar inlämnade produkter och säljer olika återanvändbara produkter i butiker i parkområdet. Att återvinna och återanvända är smart och riktigt, det sparar på våra resurser och ger oss alla en bättre miljö.

Lämna eller slänga?

Kretsloppsparken Alelyckan har en sorteringshall under tak. Alla besökande fordon passerar genom den och där finns utbildad personal som hjälper till att sortera ut olika typer av material. Det kan vara sådant som går att återanvända och sälja, men även farligt material som är särskilt viktigt att ta hand om. Allt som går att sälja transporteras till någon av butikerna i Kretsloppsparken.

Besökaren kör sedan vidare till återvinningscentralen där man till exempel lämnar grovavfall. Utanför området finns också en återvinningsplats för tidningar och förpackningar som är öppen dygnet runt.

Försäljning av begagnade saker

I Kretsloppsparken Alelyckan finns förutom en återvinningscentral tre olika försäljningsställen som drivs av Återbruket, Stadsmissionen och Returhuset. Tillsammans erbjuder de ett brett utbud av secondhand varor. Det är en riktig stormarknad för den som vill hitta prisvärda varor och samtidigt spara resurser.

Återbruket

Återbruket är en guldgruva för alla som letar begagnat byggmaterial. Här kan besökaren fynda bland massor av bra material och prylar som använts tidigare. Man kan också få inspiration till nya projekt och kanske hitta en detalj som ger ett hus rätt karaktär, alltid till rätt pris! På Återbruket säljs allt från fönster, garderober, takpannor och wc-stolar till hela verandor från förra sekelskiftet. Utbudet kan variera från dag till dag, det beror på vad som kommer in.

Stadsmissionen

Göteborgs Kyrkliga Stadsmission, eller mer vardagligt Stadsmissionen, är sedan länge ett begrepp bland Göteborgs second-handkunder. Från de fem butikerna i Göteborg, som alla kallas ”Ebbes Hörna”, har begagnade kläder, husgeråd, möbler och prylar sålts för att skaffa pengar till hjälpverksamheten. Stadsmissionen har tagit klivet ut till Kretsloppsparken Alelyckan för att hitta nya kunder och bredda basen för verksamheten.

Returhuset

Att återanvända, hushålla med resurser och därmed bidra till en bättre miljö och stadsekologisk utveckling är de bärande tankarna i Returhusets verksamhet. I sin återvinningsverkstad renoverar de möbler och cyklar samt producerar nya möbler och inredning av återvunna material som trä, metall och betong. Textilverkstan arbetar med återvunna textilier och annat material, exempelvis gummi. Om nyproducerade tyger används så är de ekologiska. Egna tryck på kassar, väskor och tyger till möblerna är en del av Returhusets profil.

Bedöms inte En kretsloppspark av Alelyckans storlek inte ett realistiskt alternativ i en så liten kommun som Håbo men det finns absolut idéer från detta koncept som går att realisera i Håbo.

Vi förordar att insamlingen av varor antingen sker vid FTI:s insamlingsställen för papper, plast etc. eller att det finns ett/flera inlämningsställen för varor för återbruk eller kanske en kombination av båda möjligheterna och vars drift bekostas av den/de aktörer som livnär sig på hanteringen.

Begagnade konsumtionsvaror bör vara en del av befintliga aktörers utbud men det behövs även nya aktörer. För att få en bärkraftig verksamhet så bör butikerna vara placerade i attraktiva lägen, exempelvis Bålsta centrum. Den stora utmaningen för företagarna blir lagerhållningen. I synnerhet vitvaror och möbler är skrymmande och det kommer att krävas en hel transporter mellan insamlingsställe, lager och butik men å andra sidan är verkligheten densamma för företagare som säljer nyproducerade varor. En förutsättning för att denna typ av företagande skall vara lönsam är att inlämningen sker gratis men i en framtid med stor resursbrist kanske det också går att införa pantsystem eller att användaren erhåller

Ge berörd/berörda tjänstemän i uppdrag att skissa på lämplig logistik, d.v.s. hur insamling skulle kunna ske på bästa sätt för alla inblandade. Inbjud företagare, såväl etablerade som nyföretagare, till möten för att kunna bygga upp lämplig logistik och se över behovet av lagring och försäljning av berörda varor. Lämpligen överläts en del av detta arbete på Marknadsbolaget, som har kontaktnätet och kunskaper i företagsutveckling.

Försäljning av secondhand-varor bör ske i attraktiva lägen (t.ex. Bålsta centrum) så att dessa på sikt jämföras med nyproducerade varor i konsumentens ögon.

Mål 2: Tillsammans minskar vi matsvinnet

Vi kan bli mycket bättre på att ta vara på maten och inte slänga den. Det kan vi uppnå genom bättre samarbete och samverkan i livsmedelskedjan. Medvetenheten om problemet behöver öka och beteenden och attityder ändras. Kunskapen om hur man undviker matsvinn behöver öka och alla som arbetar med mat behöver ta ett större ansvar för att minska svinnet. Matsvinn är den mat som slängs, men som hade kunnat ätas upp om den hanterats annorlunda.

Detta säger ”Tillsammans vinner vi på ett giftfritt och resurseffektivt samhälle - Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017”:

År 2010 uppgick matavfallet i Sverige till över en miljon ton, undantaget bl.a. primärproduktionen som jordbruk, trädgårdsnäring och fiske där statistik saknas. Hushållen svarar för den absolut största delen, i storleksordningen 670 000 ton. Plockanalyser på matavfallet i käril- och säckavfallet visar att andelen matsvinn var 90 % för livsmedelsbutiker, 65 % för restauranger, 50 % för skolkök och 35 % för hushåll.

Orsakerna till matsvinnet skiljer sig hos de olika aktörerna i livsmedelskedjan.

I livsmedelsindustrin är de ofta varierande och specifikt knutna till de lokala förutsättningarna i varje verksamhet. Det kan till exempel bero på maskinstopp, haverier, felaktiga processparametrar som dosering av råvaror, variation i råvarukvalitet, spill i samband med produktbyten och att maskinoperatörer och inköpare inte har tillräcklig kunskap etc. En viktig anledning till svinn är datumkassationer som uppkommer på grund av att företagen producerar mer än de har beställningar för, för att vara säkra på att kunna leverera till kunderna.

En av de främsta orsakerna till matsvinn i *butiker* är svårigheter att beställa rätt mängd varor som överensstämmer med kundernas efterfrågan. Maten hinner inte säljas innan bäst-före-dagen eller sista förbrukningsdagen har passerats och butikerna väljer då att inte sälja maten. Orsaken kan också vara att affären prioriterar ett brett sortiment till sina kunder. Det kostar också så lite att lämna tillbaka gammalt bröd och mejeriprodukter till grossisterna att butikerna kan gardera sig och köpa mer varor än nödvändigt.

I restaurang och storkök uppstår matsvinn dels i köket under förvaring och tillagning, dels vid serveringen och från gästernas tallrikar, så kallat tallrikssvinn. Svinnet beror till exempel på obalans mellan mängd lagad mat och antal gäster och hur mycket eller lite de tar. Bufféer och möjlighet att kunna välja på mer än en rätt kan också bidra till ökat svinn. Det finns också en osäkerhet kring i

vilken grad livsmedelslagstiftningen tillåter att maten får sparas för senare servering. I storkök kan personalen vidare ha praktiska svårigheter eller rutiner på att laga mat i omgångar.

Svinnet i *hushåll* beror till stor del på att hushållen ägnar för lite tid till inköpsplanering och matlagning. Inköp av för mycket eller fel mat kan leda till att maten inte hinner konsumeras innan den blir dålig. Många misstolkar även datummärkningen och tror att mat vars bäst-före-dag passerats inte är säker. Bäst-före-dag handlar om kvalitet, medan sista förbrukningsdag handlar om livsmedelssäkerhet. Dessutom används ofta inte alla delar av råvarorna och vi tar inte tillvara alla rester och tömmer förpackningarna ordentligt. Hushållen behöver också bli bättre på att förvara maten så att den håller länge. En annan aspekt är att kostnaden för matinköp i Sverige är en relativt liten del av den genomsnittliga hushållsbudgeten. De ekonomiska incitamenten för att minska matsvinnet är därför inte så stora. Matsvinn är också i hög grad kopplat till förpackningarnas utformning, storlek, kvalitet och materialval eller materialsammansättning. Förpackningen ska skydda innehållet, men göra det lätt att komma åt allt. I arbetet med att förebygga matavfall är det alltid viktigt att säkerställa att livsmedelssäkerheten inte äventyras.

Så här vill vi att mål 2 konkretiseras i Håbo kommun:

Minskat matsvinn i butiker

Alla produkter som uppnått bäst-före-datum säljs till halva priset eller lägre. Förpackningen märks upp tydligt. Förpackningar som passerat sista förbrukningsdagen sorteras bort. Utgången mat har en god potential som jordförbättrare. Håbo kommun skulle kunna hjälpa till att skapa ett bra distributionssystem mellan butiker och intressenter som har behov av jordförbättrare.

En annan modell är låta ett restaurangkök ta hand om mat som håller på att passera bäst-för-datum. Ett gott exempel är ICA-handlaren Urban Svensson, som äger ICA Supermarket i Skoghall. Han byggde ett restaurangkök (som leds av kocken Krister Karlsson) och anställde stans bästa pizzabagare. Det visade sig vara ett lyckokast. Nu säljs 300 lunch- och middagsrätter varje dag och matsvinnet är nästan obefintligt. Rejäl husmanskost är det som gäller och han (Krister) planerar menyer för både lunch och middag. För att minska matsvinnet så har man börjat göra middagsmat av varorna. Allt kött som börjar närma sig sista datum lagar man mat av. Nästa steg kan vara att börja laga maten till kommunens äldreomsorg enligt Urban.

Numera finns även en pizzaugn i butiken. Innan Urban anställde en pizzabagare provsmakade han pizzorna på pizzeriorna i området. Han konstaterade att Esam Kasims pizzor var de allra godaste. Esam värvades till butiken – och fick bättre lön och arbetstider på köpet. Det blev en lyckad satsning och i dag bakar man 300 pizzor i veckan. Nu planeras även en take-away-avdelning. Sedan Urban Svensson tog över butiken i Skoghall 1999 har han dubblat omsättningen och 2011 blev han Årets Företagare i Hammarö kommun.

Vi försökte 2008 intressera ICA Kvantums färskvaruchef i Bålsta att göra att satsa på att laga mat på de råvaror som närmade sig bäst-före-datum, men fick då ett bestämt nej till vårt förslag.

Minskat matsvinn i restauranger och storkök

Skulle kunna omfattas av samma distributionssystem från butiker till och intressenter som har behov av jordförbättrare.

Svinnet i hushåll

Håbo kommun borde satsa på informationskampanjer i samarbete med butiker och livsmedelsbranschen riktade mot konsumenter för att lära ut vad datummärkningen står för samt med rådgivning i syfte att förebygga att mat slängs i onödan. Ett konkret råd till konsumenterna för att minska matsvinnet är att uppmana dem att sluta köpa mjukt vitt bröd och istället satsa på grovt mjukt bröd eller allra helst hårt bröd. Vitt bröd håller bara några få dagar innan de börjar mögla. De andra sorterna har betydligt längre hållbarhet ger i stort sett inget matsvinn alls.

Mål 3: Textil är en värdefull resurs

Detta säger ”Tillsammans vinner vi på ett giftfritt och resurseffektivt samhälle - Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017”:

Textilier behöver designas så att de är hållbara, kan användas länge och återanvändas och när de är uttjänta enkelt kan materialåtervinnas. Kunskapen om miljöfördelarna med återanvändning jämfört med energiutvinning behöver öka hos konsumenterna. Det behöver vara enkelt att lämna kläder till återanvändning. Branschen behöver ta ett större ansvar för att de textilier som tillverkas är fria från farliga ämnen, att de är återvinnings- eller återanvändningsbara samt att det finns återtagningssystem. Parallellt behöver marknaden för återanvändning stärkas och krav på hållbara textilier ställas vid upphandling.

Det är i dag få kommuner som samlar in textilavfall för materialåtervinning, beroende på att det tidigare saknats tekniska lösningar för storskalig materialåtervinning. Däremot upplåter de flesta kommuner plats till andrahandsaktörer för textilinsamling i anslutning till återvinningscentraler. Vissa kommuner ser även till att andrahandsaktörer får plats intill Förpacknings- och Tidningsinsamlingens platser för insamling av returpapper och förpackningsavfall. Det insamlingssystem som finns i dag är det som tillhandahålls av de ideella andrahandsaktörerna. Tillsammans samlar de in 26 000 ton textilier och kläder per år i sina 500 butiker och insamlingsbehållare. Materialet sorteras och 3000 ton textilier säljs i egna butiker i Sverige, 4000 ton skickas till förbränning med energiåtervinning och resterande 19 000 ton exporteras för återanvändning och försäljning i andra länder, men vad som händer med textilerna därefter behöver undersökas vidare.

Det kan också finnas andra förklaringar till att så lite kläder återanvänds, till exempel att konsumenter inte har kännedom om att kläder faktiskt kan lämnas till återanvändning, att man inte vet till vem man kan lämna kläderna eller vem man kan lita på. Det kan också vara så att kläder uppfattas som mycket personliga. Man vill helt enkelt inte att någon annan ska använda dem utan slänger dem i soporna.

Så här vill vi att mål 3 konkretiseras i Håbo kommun:

Förutom de förslag som presenterar under mål 1 finns det andra lösningar som skulle kunna fungera i samarbete med företag och ideella föreningar av olika slag.

Klädbytdagar

Förekommer redan idag i mindre skala med olika arrangörer. Problemet för arrangörerna är att få ut informationen till större kundgrupper. Vi arrangerade en klädbytdag under Håbo Festdag 2009 och fick då hålla till i matsalen på Fridegårdsgymnasiet.

Ideell Second hand

Det finns uppskattningsvis drygt 500 butiker i Sverige konsumenten kan köpa andrahandstextilier. De bidrar på det viset till att svenskar både lämnar in textilier som annars skulle bli avfall och att de köper begagnat. Sammanlagt samlar de ideella andrahandsaktörerna in 25 000 ton textilier per år.

Lånegarderober

Lånegarderober fungerar som ett bibliotek, där kunder kan låna kläder istället för böcker. Idén bygger på att det ska gå att förnya sin garderob utan att bidra till ökad konsumtion. Vi tycker att Håbo kommun skall uppmuntra till uppstart av ett klädbibliotek i Håbo.

Ett exempel på lånegarderober är Umeå Klädbibliotek. Så här fungerar deras verksamhet:

Låneregler

Vid Klädbiblioteket får du utan avgift låna kläder. Det krävs ingen insats utöver medlemskap, som kostar 50 kronor/termin. För att låna behövs ett lånekort som du alltid bör ha med dig när du besöker biblioteket.

Vid återlämning gäller följande:

1. Vi har som mål att sköta tvätt och dylikt, så att du bara ska kunna låna och lämna tillbaka när det passar dig. Snabbt och enkelt. Just nu är vår tvätt dock ur funktion och vi ser helst att du själv tvättar kläderna, med PARFYMFRITT tvättmedel p.g.a. allergirisk. OM detta inte är möjligt, tala om för oss vid återlämningen att de behöver tvättas, så gör vi det.
2. Du kan lämna vad du lånat direkt till oss när vi har öppet, eller i Café Hamnen som är Hammagasinets fik. **Vi har öppet Söndagar 13.00 – 17.00, Café Hamnen har öppet Tisdag till Lördag 18.00 – 22.00.**
3. Vi vill att du ska känna dig trygg i att låna utan att behöva känna skuld eller rädsla inför att kläder är omöjliga att lämna igen i tid. Hör av dig om du funderar över någonting eller är orolig över en växande förseningsavgift.

Hur skaffar jag ett lånekort?

Gå till klädbiblioteket (vilket är beläget i Hammagasinets lokaler nere vid älven – Västra strand 4, Umeå) och visa upp giltig fotolegitimation. När du undertecknar lånekortet accepterar du att följa klädbibliotekets regler. Du blir samtidigt medlem i föreningen Umeå Klädbibliotek. Vi unga mot en medlemsavgift som beslutats av styrelsen till 50 kronor per år. Medlemskapet är obligatoriskt.

Hur används mina personuppgifter?

Dina personuppgifter utgår ej till tredje part.

Vem kan få lånekort?

Alla är välkomna som låntagare! Det spelar ingen roll hur länge du besöker oss. Barn kan få lånekort från och med de år de fyller 8 år, men för barn under 12 år gäller målsmans underskrift. Barn behöver inte visa legitimation om målsman följer med.

Vad gör jag om jag förlorat mitt lånekort?

Om du har tappat ditt lånekort bör du spärra det. Lånekortet är en personlig värdehandling. Det innebär att du är ansvarig för kläder och annat material som lånas på kortet. Om någon annan lånar på ditt kort kan du bli ersättningsskyldig. Anmäl genast ett förlorat lånekort till klädbiblioteket! Du får ett nytt kort mot avgift. Spärra ditt lånekort genom att skicka ett mejl till: umeaklabibliotek@yahoo.com. Glöm inte att skriva ditt namn och personnummer.

Om jag flyttar eller byter namn, hur gör jag då?

Du behöver inte anmäla till oss om du är folkbokförd på din bostadsadress. Om du däremot har en tillfällig adress är det bra om du meddelar förändringar till oss. Vilket ansvar har jag för det jag lånar? Kläder och annat material som lånas ska lämnas tillbaka i rätt tid och i oskadat skick. Du blir ersättningsskyldig om det uppstår skador eller om du tappar bort lånat material. Målsman ansvarar för barns lån. Vi vet att missöden kan hända (som mat- och dryckfläckar). Om det skulle ske, kom och prata med någon av klädbibliotekets personal så löser vi det tillsammans.

Hur länge får jag låna?

Lånetiden på ett plagg är normalt tre veckor – om ingenting annat omtalas vid utlåningen. Denna punkt är ännu under utveckling. Eftersom att vi har knappa möjligheter att skicka påminnelser, och saknar möjlighet att skriva ut lånekvitton är det du som måste komma ihåg vilken dag plaggen ska vara tillbaka: 21 dagar från och med utlåning.

Får jag låna om?

Behöver du längre lånetid kan du oftast göra omlån. Det ska göras innan lånetiden har gått ut. Omlån kan enbart göras på plats när klädbiblioteket är öppet. Material som är efterfrågat kan inte lånas om. Biblioteket beviljar tre omlånepreioder i rad.

Vad händer om jag lämnar tillbaka för sent?

Klädbiblioteket tar ut en förseningsavgift för plagg och annat material som återlämnas för sent. Förseningsavgift betalar du från och med den dag du fyller 18 år. Avgift ska om möjligt betalas när du lämnar tillbaka plagget, i annat fall registreras en skuld. Om den sammanlagda avgiften är 50 kronor eller mer spärras ditt lånekort tills dess hela avgiften är betald. Också denna punkt är under utvecklingen men vi har ingen möjlighet att fakturera. Vi kommer ringa dig och be om pengarna om du inte betalar sedan kortet blivit spärrat.

Förseningsavgifter:

Normallån 2 veckor: En avgiftsfri dag efter återlämningsdatum, därefter 5 kronor/material och dag. Högsta avgift 100 kronor/material.

Kortlån 1 vecka: En avgiftsfri dag efter återlämningsdatum, därefter 5 kronor/material och dag. Högsta avgift 100 kronor/material.

Allmänt: Högsta avgift per återlämningstillfälle 300 kronor.

Räkning:

Förekommet material enligt värdering.

Förseningsavgift se ovan.

Administrativ avgift 50 kronor/räkning.

Vid återlämning efter räkning: Förseningsavgift Administrativ avgift 50 kronor/räkning

Övriga avgifter: Ersättnings för skadat material enligt värdering. Förekommet lånekort 50 kronor Om förändringar i lånereglerna sker? Du blir underrättad 7 dagar innan reglerna träder i kraft. Du kan då välja att avsluta ditt lånekort och träda ur föreningen, du får ej tillbaka inbetald medlemsavgift.

Frivilliga initiativ för att återvinna och återanvända kläder

Flera företag utövar ett frivilligt producentansvar för kläder genom att främja återanvändning. Det finns klädmärken som låter kunder lämna in begagnade plagg i butikerna. I gengäld kan kunden handla nya med rabatt. Det inlämnade plagget miljömärks och säljs vidare som second hand i utvalda butiker – eller blir till nya produkter i företagets sortiment. Andra företag erbjuder kommissionsbaserad second handförsäljning av det egna märket via vissa butiker eller internet. Flera friluftsklädesföretag tillverkar nya kläder av återvunna kläder bestående av polyester.

Vissa företag har introducerat återvinningsystem där konsumenterna lägger sina uttjänta kläder i speciella lådor i butikerna som sedan skickas för återvinning. Som belöning får kunden en värdecheck som kan användas för nya inköp i butiken.

Flera aktörer inom branschen har gått samman för att hitta lösningar för det textil-avfall som de bidrar till. Målet att nå ett slutet kretslopp för de kläder och textilier som de säljer där allt som inte kan återanvändas materialåtervinns.

Vi tycker att Håbo kommun skall uppmuntra de återförsäljare som finns i kommunen att arbeta med lösningar enligt ovan.

Insamlingsmål

På sida 13 och tabell 2 presenteras i Avfallsplanen insamlingsmålen enligt Kretsloppspropositionen. Vi anser att dessa mål (med dagens återvinningskapacitet, i Håbo kommun finns ju t.ex. 1 st. återvinningscentral och 13 st. återvinningsstationer till kommuninvånarnas förfogande) är alldeles för lågt ställda avseende metall, papper/kartong, plast och glas) och föreslår istället följande lokala mål:

Typ av förpackning	Återvinningsmål (i viktsprocent) enligt Avfallsplan 2007 - 2012	Förslag till återvinningsmål (i viktsprocent) i Avfallsplan 2015 - 2020
Metall	70,00%	90,00%
Papper/kartong/wellpapp	65,00%	90,00%
Plast	70,00%	90,00%*
Glas	70,00%	90,00%

* Om det är tekniskt möjligt med tanke på att förpackningar oftast består av många olika plastsorter och de tekniska utmaningar mjukgörare i plast skapar.

Enligt FTI:s statistik för 2012 ligger dessa resultat på 69 %, 75,6 %, 26,9 % respektive 88,2 % för hela Sverige. Resultaten för Håbo kommuns del har vi inte tillgång till. Således ligger resultatet för glas redan nu mycket bra till medan de andra avfallslagen har en bra bit till det mål vill sätta upp.

Hur når vi de mål vi vill skall gälla?

Det är inte realistiskt att sjuka och handikappade människor skall behöva källsortera. Alla människor som är kapabla att själva göra inköp (handla i affär) anser vi också är kapabla att källsortera sitt avfall (förpackningar etc.).

När det gäller enskilda fastighetsägare så är det fullt möjligt att kartlägga vilka fastighetsägare som inte källsorterar. Utgör fastighetsägaren en person som bedöms kapabel att källsortera, så föreslår vi att Håbo kommun tar kontakt med vederbörande och ber om en förklaring varför ingen källsortering sker. Detta är ett sätt (vid sidan om regelbunden information att det finns möjligheter att källsortera tack vare återvinningsstationer och en återvinningscentral) som kan skapa en större följsamhet mot målet, en återvinningsgrad av minst 90 %.

På styrelsens uppdrag.

Håkan Nihlman
Ordförande Håbo Naturskyddsförening